

Spomenik prvoj nogometnoj lopti u središtu
Županje, uništen tijekom Domovinskog rata.



UVOD

Igre okruglim predmetom jednako su stare kao i civilizacija. Neosporno je da su razni okrugli predmeti služili za ljudsku zabavu i mnogo prije nego što se čovjek počeo zabavljati na druge načine. Nije zato neskromno reći da je okrugli predmet, a kasnije lopta, predmet čovjekova interesa od onih vremena kad je počeo misliti.

Neki povjesničari i istraživači tvrde da je igra lopte prvi put opisana još prije pet tisuća godina. Kinezi su tada okrugli predmet napunjen životinjskim krznom ili perjem gurali u igri svim dijelovima tijela, osim rukama. Neodređen broj igrača, podijeljenih u dvije skupine, gurao je takav okrugli predmet na protivničku stranu, u želji progurati ga između bambusovih grančica.

Igra loptom, a posebice udaranje lopte nogom, imala je iz dana u dan sve više pristalica. Bilo je mnogo onih koji su napuštali svoju prijašnju razonodu i zabavu da bi prihvatili igru loptom.

Što je s igranjem loptom u našim krajevima? Kameni reljef iz dvadesetih godina I. stoljeća naše ere najstariji je do danas pronađen dokument u nas koji prikazuje dječaka u odjeći onoga doba kako desnom rukom drži okrugli predmet ili loptu, sastavljenu od niza šesterokuta, nalik današnjoj lopti. Ovaj kameni reljef iskopan je u selu Gardun kod Trilja, a danas je ugrađen u pročelje jedne obiteljske kuće u Sinju. To otkriće objavila je u travnju 1969. godine i Međunarodna nogometna federacija (FIFA) u svom službenom biltenu FIFA NEWS broj 71.¹

Međutim, loptanje uopće pa čak ni loptanje nogom još nije nogomet. Zato sve ono što se događalo do 1863. godine pripada prvoj razvojnoj fazi. Sve je zapravo počelo u Engleskoj 1823. godine, kada je u jednoj privatnoj školi igrač povrijedio tadašnja pravila igre nogom time što je zgrabio loptu rukama i ponio je prema protivničkoj strani. Bio je to povod da se po raznim školama počnu provoditi razna nepisana pravila igre. U jednim školama loptom se igralo samo nogom, a u drugima nogom i rukom. Jednima i drugima bila je ista zadaća: dovesti loptu do cilja.

Pokušaji da se pravila usklade nisu dali rezultate, već naprotiv u

¹F. FRNTIĆ i D. HRIPKO, *Sto godina nogometa u Hrvatskoj 1880.-1990.* (Zagreb: Hrvatski nogometni savez, 1981.), 11.

